

DET LOKALE HJØRNET

Redaksjonen:

Telefon 62 40 00 00

E-post:

debatt@ostlendingen.no
ostlendingen.no

Klassejustis

Av Bjørn Venstad

medlem av Rødt

En bedriftseier sier opp en haug med folk pga økonomiske problemer. Det er jo slik som kan skje. Men denne bedriftseieren nekter å utbetale feriepengene under påskudd av at han har en krangel gående med Finansdepartementet om noen skattegreier. Dermed blir de oppsagte arbeidfolkene holdt som gisler pga en sak de ikke har noen skyld i. Bedriftseieren får en dom i Forliksrådet på at han skal betale arbeidfolkene det han skylder. Nå blir han plutselig veldig opptratt av å følge reglene: han bedyrer at han skal utbetale feriepengene, men ikke før han har fått alle formalitetene i orden med Forliksrådet. Det er noe som heter å være så frekk at flatlusa blir skamfull. Og noen offentlige reaksjon utøver en klaps på handa i Forliksrådet, blir det sjølsagt ikke. Enhver evt likhet med virkelige hendelser i eksemplet jeg har valgt å bruke her, er helt og fullt tilsliktet.

Så har vi ei alenemor med et par unger som kanskje har vært arbeidsledig ei stund. Dagen-gene hun får fra Nav rekker jo ikke så altfor langt når ungene skal ha mat og klær og være med på aktiviteter unger gjerne vil være med på. Derfor tar hun på seg noen svartjobber som vaskerhjelp. Hun blir fersket av en eller annen offentlig myndighet. Siden både Nav, politi og påtalemyndighet mener å kunne bevise at hun har tjent nok på svartjobbene sine til at hun bør få ubetinget fengsel, ryker hun inn. Siden hun ikke kan ta seg av ungene mens hun er i fengsel, kommer sjølsagt Barnevernet inn i bildet. Etter at hun har sonet ferdig, må hun i verste fall fortsatt forholde seg til Barnevernet fordi denne familien har blitt «kriminelt belastet». I tillegg mister hun sjølsagt retten til dagpenger og må klare seg på sosialhjelp. Og hvis hun får en «divit» jobb, blir hun trekt i lønna for beløpet hun har blitt dømt til å tilbakebetale til Nav. Dermed blir hun bare enda mer avhengig av å jobbe svart for å få det til å gå rundt. Siden høyresida har lovt et oppgjør med den «sosialistiske formynderstaten», håper kanskje noen på at de også vil ta tak i slike utslag av offentlig forskjellsbehandling. Nepp. Det er nok mer sannsynlig at julesessen kommer ned pipa enn at Høyre og Frp utviser

BLI MED I DEBATTEN

Engasjement er viktig, og en forutsetning for utvikling. Bli med i debatten på regionens største møteplass for samfunnsdebatt.

- Elektronisk tilsendte innlegg som er kortere enn 280 ord blir prioritert.
- Anonyme innlegg godtas bare unntaksvis når det kan underbygges spesielle behov for å være anonymt.
- Send ditt innlegg til debatt@ostlendingen.no. Innlegg vil bli redigert etter god presseskikk, og kan bli kuttet.

PFU

Østlendingen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presse-etiske spørsmål.

Adresse: PFU, Rådhusgt. 17,
Pb 46 Sentrum, 0101 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40.
E-post: pfu@presse.no

SNAREST: Birkeland mener paviljongen på Glomdalsmuseet bør rives snarest.

FOTO: BJØRN-FRODE LØVLUND

Riv dansepaviljongen!

Av Svein Birkeland

medlem av Glomdalsmuseets venner

Endelig er det satt søkelys på den falleferdige dansepaviljongen på Glomdalsmuseet. Det er all grunn til å spørre om dette er et kulturminne som er verdt å ta vare på. For alle oss som benytter tursien over museet, Prestøya og Skogmuseet er det nitrist å passere Glomdalsmuseet.

Paviljongen framstår som en betongbunker med et overbygg på stytter av stål. Når det i tillegg er skakt og skjævt med knuste ruter framstår denne delen av museet som en bakgård i et saneringsstrøk. Dette vil være førstehinstrykket besøkende får når de parkerer foran bygget. Er det slik vi vil at glesene skal oppleve et ellers levende og fint museum? Det er lenge siden vi (inkl. meg selv) danset her og syntes det var ok med en

betongbunker. Både da og senere er det danset på utallige utesteder rundt om i distriktet vårt.

Sannsynligvis finner vi danseplattinger på Finnskogen som har en helt annen plass i folkelivet og som har større bevaringsverdi enn paviljongen på Glomdalsmuseet. Derfor er mitt råd (om noen vil lytte) at museets styre måner seg opp og sørger for at paviljongen rives snarest ennå mens det er tid før eventuelt fredningsvedtak. Dermed vil museet få frigjort et attraktivt område mot Glomma. Dette kan benyttes til enten friareal, utstillingsområde, aktivitets område eller hva museet måtte se muligheter for.

Paviljongen kan behørfig dokumenteres med fotografier (NB i sort hvitt) og beskrivelse som kan inngå i museets øvrige samlinger. Men skynd dere før det er for sent!

noe som kan ligne empati overfor fattigfolk som ikke oppfører seg slik det forventes at «verdige trengende» skal.

Språkåret –

Kva vondt har desse borna gjort?

Av Jens Haugan

No lurer du sikkert fælt på kva eg har tenkt å skrive om i dag. Men ikkje heilt uventra handlar det om språk også denne gongen.

Eg sit her med eit lite raudt hette på ca. tretti sider skrivt av Halvor Floden frå Trysil/Hernes. Floden var fødd på slutten av 1800-talet og var kanskje mest kjend som barnebokforfattar. Men han var også folkeskoleleiar og målmann. I april 1936 heldt han eit føredrag for Austmannal-

aget der han spurde retorisk: «Kva vondt har desse borna gjort?».

Emnet til Floden var «mishøvet mellom morsmålet og skulemålet». Ugangspunktet var at: «Helle den tida eg har vore lærar, har eg arbeidd i ei bygd med eit særmerkt, reint og godt norsk bygdemål

(Elverum), men norskdansken ('bokmålet') har vore hovudmål i skulane.» Det er interessant å lese dette no i dag, etter at radioen og tv-en og ikkje

minst Internett har komme og ført til dialektufjaming og normalisering. Og sjølvsgt må ein hugse på at bokmålet har endra seg temmeleg mykje sidan den gongen.

Men tenk over denne situasjonsbeskrivinga Halvor Floden kom med i 1936: «Kvar dagen, kvar timen har eg vore nøydd til å sjå på at det framande målet har kome på tverke for dei. Det har vore ei plåge og ei yngsle, det har sett dei attende i utviklinga, det har kjøvt interessa, demt upp for evnene, gjort alle boket og fag tunglærde, av di skriftmålet og lærebokmålet var nok heilt anna enn bygdemålet.» - Hadde dette vore skrivt på bokmål og stått på trykk i dag, hadde nok dei fleste tenkt at det handla om nynorsk. Men dette var altså erfaringane til ein lærar i den norske skolen på 30-talet, og det var på Austlandet.

«Sjå på boka mi, seier barnet. Nei, se på boken din, seier skulen. Auga mine, har mor sagt, men lærarinna rettar det til øinene mine. Handa åt barnet får ikkje sleppe til med å skrive 'norsk' - barnets hånd lyt ta seg av slikt. Beina åt barnet er for simple til å trø på golvet i skulestova, - benene må 'tre' på gulvet i skolestuen.»

Halvor Floden hadde mykje interessant å fortelje, og noko kan høyrast ut som reine eventyr: «Sumtid har det synt seg at det kan vere færlag å sleppe borna til å skrive morsmålet sitt i ein bokmåls-skule. Dei vil halda fram! Dei er ikkje seime nem å sjå at dette er då på lag med det same som nynorsk. Og snart troppar dei upp - den eine etter den andre - og bed og bed. Vi vil få skrive nynorsk! Det er so lett, det er som vårt eige, det er so morosamt so! Ein gong kom mest heile klassa og fall over meg med slike krav, og sume nektar blankt å skrive fleire stilar på bokmål.» Det var nesten 40 prosent nynorskbrukarar før krigen, og talet var stigande. Men krigen sette ein stoppar for denne utviklinga. Historia til Halvor Floden er skolehistorie og målhistorie. Om ein vil avfeie dette som eit tilbakelagt stadium, kan ein gjerne gjere det. Men ein får vel unekteleg noko å tenkje på, eller?